IV. évfolyam. Arad, 1889. Junius 23. Vasárnap. 167-dik szám.

Szerkesztőség:
arad-csanádi egyesült vasutak palotájában.
Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:
Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában van a hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok bérmentve küldendők.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASAGI NAPI LAP.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is.

Előfizetési árak:

helyben:		vidékre	
1 évre	12.— frt	1 évre	14.— fr
fél évre	6.— frt	fél évre	7.— fr
¼ évre	3.— frt	¼ évre	3.50 fr
1 hóra	frt	1 hóra	1.20 frt

Hirdetések díjja:
6 hasábos petitsor egyszeri hirdetésnél 6 kr., minden következőnél 4 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Nyilttér sora 15 krajczár.

Teleki Géza gróf.

Arad, junius 22.

Kaczagtatóbb dolgot alig lehet elképzelni az ellenzéki lapoknak ama struczczpolitikájánál, hogy bármi történjék is, a mi a jelenlegi kabinet nimbuszát, értékét emeli, arról tudomást véve igen keserves hangon folyton azt hajtják, hogy Tisza lejárta magát. Ha pedig a megvalósitandó országos reformokról van szó, akkor vagy azt mondják, hogy azok nem fognak sikerülni, vagy pedig, hogy ha sikerülnek — az nagy veresége lesz *Tiszának*.

Aki ezt a hihetetlen és — ellenzéki kifejezés szerint — gerincztelen okoskodást vagy mit nem hiszi, olvassa el laptársunk a mérsékelt ellenzék aradi lapjának mai főczikkét és abban olvasni fogja, hogy Tisza Kálmán a vezérszerepet lejátszotta és a a közigazgatás reformja sikerül, az nagy dicsőségére lesz az uj belügyminiszternek, de annál nagyobb vereségére Tiszának.

Es ez igy megy hónapok óta, az összes ellenzéki lapokban. Ha Wekerle azt mondta, hogy eltörli a deficzitet, akkor Tisza tarthatatlan helyzetben volt. Ha Szilágyi az igazságügy reformjáról nyilatkozott, akkor Tisza nem volt szóvivő a kabinetben. Es most, hogy Teleki gróf az uj belügyminiszter — a többiekhez hasonlóan a Tisza beleegyezésével — jelzi a közigazgatási reform közeli idejét, hát Tisza egy ujabb vereség elé néz.

Ime igy lehet a politika is mulatságos. De ez a mulatságos észjárás nem gátol bennünket, hogy mégis ne konstatáljuk, hogy másrészről mily egyhangu helyeslléssel és minő örvendetes megelégedéssel fogadtatott Teleki Géza gróf meghivatása a belügyminiszterium élére. Teleki gróf közéletünk azon személyiségei közé tartozik, kik ha csak ritkán álltak is előtérbe, teljesen korrekt maguktartása, egyszerü s udvarias lényük, komoly akaratuk és képességük által majdnem az összes pártok föltétlen bizalmának örvendenek. Es — mondjuk ki mindjárt kereken, — Teleki gróf az az ember, ki tökéletesen igazolni is képes ezt a neki előlegezett bizalmat.

Nehéz, felelősségteljes hivatal az, melynek vezetését Teleki gróf elvállalta, és az iránta emelt követelmények valóban nem csekélyek; de ott, hol oly mély hazafiui érzelem, oly komoly akarat és kitünő képesség uralkodik, mint a nemes grófnál, a legjobbat, a legeredményesebbet lehet várni a belső közigazgatás terén.

Nehéz dolgot kell végezni: maradandót, szilárdat kell teremteni; közigazgatási intézményeinkben az elavultat, a magát tuléltet ki kell küszöböln[illegible] és szilárd alapon kell fölépiteni az uj, a nemzet igazságérzetét emelő, az egész ország lakosságának a magyar állameszméhez való ragaszkodását fokozó intézményt.

Tisza miniszterelnök ismét bebizonyitotta, hogy szerencsés keze van, mikor Telekit hivta meg a belügyi tárca vezetésére. Ha a szabadelvüpárt legkiválóbb tagjainak emanacziói, sőt magának az uj belügyminiszternek nagysomkuti választói előtt tett legujabb nyilatkozata, nem zárnának ki minden kétséget arra nézve, hogy a legfontosabb kérdésekre vonatkozólag a kabinet kebelében nem a legteljesebb összhang uralkodik talán: az uj miniszter szabad, nyilt fellépése, szabadelvü nyilatkozatai sokat igérő tevékenysége kezdetén bizonnyal eléggé bizonyitják, hogy a kabinet tagjai közt a magas állami kérdésekben nemcsak hogy véleményeltérés nincs, hanem inkább a legszivélyesebb egyetértés uralkodik.

Tisza Kálmán miniszterelnök Tarkovics államtitkár kiséretében, pénteken Bécsbe utazott.

A magyar delegáczió első alakuló ülését, miut a „Bud. Corr." jelenti, szombaton délután 5 órakor Bécsben a bank utczai magyar házban tartotta meg. A külügyi albizottság már a jövő hét első napjaiban megkezdi az előirányzat tárgyalását és miután maga a költségvetés behatóbb vitákra valószinüleg kevés okot fog nyujtani, a külügyi politikára vonatkozó diskussziók, valamiut ezzel kapcsolatosan a külügyminiszternek a helyzetre vonatkozó nyilatkozatai már néhány nap mulva várhatók. A magyar delegáczió hadügyi bizottsága is azonnal tárgyalás alá veszi a közös hadügyi költségvetési előirányzatot, mely alkalommal előreláthatólag a hadsereget érintő különböző kérdések megbeszélése napirendre kerül.

Az oroszok és a delegáczió. A „Novoje Vremja" a legközelebb összeülendő delegacziókról tudni véli hogy azok nagyon izgatottak lesznek s ebből az alkalomból is siet már jó előre ellátni a szerbeket jó tanácsokkal. „Az oroszfaló magyarok s a germanofil osztrákok igen messze szoktak menni és vigyázatlan nyilatkozataikkal sokszor kihozzák a sodrából a nagyon is ideges és fejét hamar elvesztő Kálnoky grófot. Ebben az évben különösen sok ily incziденsre lehet kilátás, mert az oro zfalók rendkivül fel vannak ingerülve a Szerbiában lefolyt események miatt, a germanofilek pedig aligha nem fognak felvilágositást kérni a felől, hogy miért. (Minő naiv kérdés) kerülte el az olasz király Berlinbe utaztában Bécset valamint az állitólagos, külön német olasz katonai konvenczió felől. Szeretjük hinni, hogy a szerbek nem fognak sokat hederiteni a rájuk vonatkozó s talán kedvüket kereső nyilatkozatokra. A jelenlegi szerb kormánynak kötelessége ébersü és tartózkodóan viselni magát, mert a nemzet ujjáteremtésre, a mi a mostani kormányférfiak kezdtek meg, sokkal jobban vihető keresztül, ha a szerbek nem szolgáltatnak semmi ürügyet arra, hogy Ausztria-Magyarország beleavatkozhassék a szerb ügyekbe. A liberálisokkal egyáltalában nem szabad nekik szakitani, mert ezek az ő legvalószinübb szövetségeseik és támogatóik, daczára annak, hogy némely elvi eltérések vannak közöttük. Hogy a liberálisok választási programmja bátrabb és szélesebb alapu, mint a radikális párti és tökéletesen érthető. De daczára annak, hzgy maga Risztics is a liberális párthoz tartozott addig, mig első regenssé lett, ez a párt nem uralkodó part és a befolyást az összeülendő skupstinában csak a kormány programmján belül érvényesitheti azon feladatok foganatositásában, a melyeket a nemzet akarata rábizott a liberálisokra épp ugy, mint a radikálisokra. A szakadást tehát mindenesetre kerülni kell, már csak azért is, mert az csak erősitené az annyira meggyengült haladó pártot s a háta mögött álló osztrák-magyar diplomáczián. A mit a delegacziókban a szerb ügyekre vonatkozólag fognak mondani, arra legjobb felelet lesz Belgrád részéről, ha nem sokat ügyel rá; még, ha Kalnoky gróf — az ő szokása szerint — tovább is ragadtatná magát, mint a mennyire az egy külügyminiszternek megengedhető. — A mi pedig az osztrák germaniolek részéről várható incziденseket illeti, azokat figyelemmel kisérni nemcsak érdekes, hanem tanulságos is lesz, mert talán némi felvilágositást nyerhetünk majd belőlük az Ausztria-Magyarország és Németország közt fennálló, jelenleg nagyon is homályos és bonyolult viszonyt illetőleg, mely bonyolultság attól az időtől datálódik, midőn Berlinben világosan elárulták, hogy a hirhedt „békeligát" nem akarják fegyverül felhasználtatni arra, hogy Ausztria-Magyarország a Balkán-félszigeten a maga terveit foganatositsa." (Ausztria-Magyarországon mindenki tisztában van az osztrák-magyar-német szövetséggel és a „Novoje Vremja" érdeme, hogy felfedezi annak homályosságát és bonyolultságát. Az osztrák-magyar monarchia „balkánfélszigeti terveiről" szóló mese pedig annyiszor meg volt czáfolva, hogy arra ujolag reflektálni nem is érdemes A szerk.)

KÜLFÖLD.

— **Az orosz rubel. Szerb sovenisták.** A Romániából annak idején kiutasitott házaló képárusok működésére és misszójára sajátságos fényt vet az a tény, hogy bukaresti lapok szerint egy ily szent-képárus egy falusi korcsmában ott felejtette árczáját, melyben 7000 rubel volt. Ez összeg pedig aligha a szent képek elárusitásából folyt a házaló zsebébe. Az illető prefekt jelentést tett az esetről a bukaresti kormánynak, ez pedig értesitette az ugyanottani orosz követséget Hitrowo igen furcsa képet vághatott az érdekes lelethez. A Szerbia irredentista mozgolódások mentegetését olvassuk egy bécsi lap belgrádi tudósitásában. Az mondatik itt. hogy pusztán hirlapi elmeluttatásokról van szó, melyek Ausztria-Magyarországon annál kevésbé keltheznek aggodalmakat mert nem kormányi programm szerint lépnek fel. Mire a bécsi lap azt jegyzi meg, hogy a belgrádi sovenisták ne zavartassák magukat idötöltésükben és csak faut záljanak tovább.

Monarchiánk külpolitikája. Kálnoky gróf külügyminiszter, mint a „Times-"nak Bécsből jelentik, igen fontos nyilatkozatokat fog tenni a delegácziók bizottságaiban a monarchia külpolitikáját illetőleg. Azonban egyuttal megnyugtatást is fog nyujtani és pedig a nyilvános ülésben, szemben amaz aggodalmakat, melyeket a Balkánfélszigeten legutóbb történt események előidéztek. „Kálnoky gróf — igy szól a „Times" bécsi sürgönye — ismételten ki fogja jelenteni, hogy a bécsi kabinet politikája most is, mint eddig, a Balkán államok függetlenségének fentartására irányul. Alkalmat fog továbbá találni a külügymin, annak kijelentésére, hogy Ausztria-Magyarorsz. semmi körülmények között nem engedi meg sem a montenegrói fejedelemnek, sem az ő családjához tartozó valamely trónkövetelőnek, hogy az Obrenovics-dinasztiát megbuktassa és a szerb tront elfoglalja. A czárnak a montenegrói fejedelemre mondott legutóbbi pohárköszöntője oly vad eredményeket kelett a fejedelem barátai körében, hogy ennek következtében szükségessé vált, hogy a bécsi kabinet részéről erélyes óvó nyilatkozat történjék." A „Times" levelezője hozzáteszi, hogy Gruics szerb külügyminiszternek legutóbbi két jegyzéke, melyekben kijelenti, hogy Mihály metropolita visszahelyezése nem bir nemzetközi jelentőséggel hanem tisztán belügyi kérdés és hogy a czár pohárköszöntője pusztán udvarisági tény volt, de egyáltalán nem tekinthető támadásnak a jelenleg uralkodó szerb dinasztia ellen, egyenesen arra való tekintettel küldetett szét, hogy a kérdés a delegácziókban szóba kerüljön Ugyancsak a „Times"-nek jelentik Bécsből, hogy a Mihely metropolita által a zicsai egyházmegye élére álitott Ducsis hirhedt pánszláv a ki 25 évvel ezelőtt a herczegovinai lázadók vezére vot a törökök ellen.

Beszélgetés Zankovval A „Kurier Varszavsky" románia levelezője nem rég Bukarestben Zankov Drágánt megintervievolta, és beszélgetéséről Varsoból lapjának most a következőket irja:

Meglátogattam Zankovot, ki magánügyek miatt itt tartózkodik s néhány nap mulva Belgrádba visszatér. Kérdéseimre a bolgár emigráns igy felelt: Mihály metropolita, kinek fogadtatása Belgrádban bár nem osztentativ, de mégis fölötte szivélyes volt, egyáltalán nem szándékozik a politikába avatkozni, mert az távol áll hivatásától. De hiába is akarna beleavatkozni — nem gyakorolhatna semmiféle politikai irányra befolyást, minthogy most a szerb párt o kegy régóta kitűzött czélfelé halad nak, melytől más irányba térni már csaknem lehetetlen. Semmi kétség hogy a metropolita minden erejével kibékiteni iparkodik az ellenséges pártokat. Milán király Belgrádba való visszatérése után valószinüleg ki fog békülni a metropolitával s támogatni fogja törekvéseiben, az ország belbékéjének biztositására (?) Bulgáriára vonatkozólag Zankov következőleg nyilatkozott: „Ne higyje ön hogy Bulgária egyre erősebben konszolidálja viszonyait s hogy Ferdinánd fejedelemnek nagy pártja van az országban." Az udvari tisztviselők s több fizetett ember: ezekből áll Zankov szerint az a „Bulgária", mely Koburg herczeg düledő trónját tartja. Egyetlen egy tisztán bolgár lap sem viseltetik barátságos indulattal a fejedelem iránt. A rokonszenves fogadtatás, melyben a fejedelmet több városban részesitették, pénzadományokra stb. vezethető vissza. — A fejedelem bukása biztos és elkerülhetlen (?) Mikor fog ez bekövetkezni, az bizonytalan, (Persze persze!) mert rendellenes viszonyokon csak rendellenes eszközök segithetnek. Ferdinánd fejedelem helyzete hasonlit ahhoz, a melyben Bratiano volt: a bukás váratlanul fog bekövetkezni. A Balkán-államok ellenségeskedése Ausztria - Magyarország iránt, főleg e monarchia feltétlen politikai, pénzügyi hegemóniájából magyarázható. A ki csak néhány napigis volt Szerbiában

---

Az „ARADI KÖZLÖNY" tárczája.

(Junius 23.)

?

(Nem „heti tárcza.")

— Az „Aradi Közlöny" eredeti tárczája. —

Mikor Arad város egy néhány kapaczitása a királyi tábla ügyében szerkesztett feliratot simogatta, egyik erősen szélbali fiskális oda nyilatkozott, hogy most az egyszer a bizottság szélsőbali tagjai voltak — a mamelukok.

— Hogyan?

— Két, nagyon paprikás kifejezését mi enyhitettük, — a polgármesternek.

De, bár azóta kegyelmes uri szemek legeltek az aradi feliraton, a felirat hatása még nem mult el gészen. Derék temesvári kollegánk a kormánypártiságban, tegnap egy fulmináns czikket eresztett meg az aradi felirat ellen s érzékeny hangon panaszolta el, hogy Arad város a feliratában méltatlan vádakkal illeti Temest és kijelenti, hogy a mig Arad „megfenyegette" a miniszereket arra az esetre, ha a Maros partjára nem kap kir. táblát, addig Temesvár türelemmel és bizalommal vár, mert ezt parancsolja az erélyesség.

Hiszen ugy minden rendben van. Miért panaszkodnak hát a temesváriak, ha eszélyesen jártak el s tudják jól, hogy mi megfenyegettük a miniszereket?

Talán csak nem az a czél, hogy: Szilágyi professzor ur! Aradi Jóska éppen most csinált egy nagy grimászt, de én olyan szépen ültem itt a padban! . . . Most e sorok után, okvetlen a következő kesergésnek kellene jönni. Oh szegény heti-tárczairó! Ebben a sovány hétben semmi sem történt, a mi egy kis feldolgozásra méltó anyagot adna. Az ember ugy kapdos egy kis ötlet után, mint a kutya a legyekért. (Szóról szóra.) Még Mosonyi (hah, ez a drága théma!) sincs Aradon és igy az ember a második kutyanyelvnél (ez a papiros) a nagy nyugésben, beleveszi az aradi heti krónikába a most folyó világtörténet legemlegetettebb alakjait és csak ugy érintkeznek akár koronás főkkel s az aradi fiatal emberek, vagy a férjek.

A férjeknél aztán okvetlenül jönnek a legszellemesebb ötletek. Például: Az aradi férjek valamenyien szeretik a nejeiket. A feles ágeknél pedig, még okvetlenebbül jönnek a non plus ultra viczczek, miken az udvari gyász teljes letelte után fognak nevetni is Aradon. Például: Az aradi asszonyok közül egyik se csalja meg az urát. Tessék Dumas filsnek konkurálni!

Jön a java. Kezdődik egy u kesergéssel, hogy könnyü a lapot a vonal felett megosinálni, de hát hova legyenek a szegény heti tárczairók? Itt, véletlenül, belekeveródik a betük közé az „anyós" szó . . . . . Hurráh! Diadal! Sardou le van pipálva! Egy anyós. Az előbb még legyek . . . . . az az hogy ötletek után kapkodó „szegény hetitárczairó" gascognei henczegéssel néz körül, hogy elegen hallják az ő viczczeit és rögtön, és kérlelhetlenül elmond egypár özönviz előtti anyósadomát.

Már az ötödik kutyanyelvnél vagyunk. A tárcza még nem teljes. Nincs elég pikanteria benne. Hát mire való a családi hálószoba, a vőlegény, kin az esküvő napján mosolyog a menyecske, hogy izé . . . A városligetben is van egy érdemekben gazdag keritőnés fürdőház, s már éppen a «Gummi» hirdetési czikknél van a kedves penna, midőn egyszerre eszébe jut ő maga.

Oh, Schakespeara, csufá leszel téve! A hatodik és a többi kutyanyelveken szerző már magáról ir egy kis csekélységet.

Kedves olvasóim! Önök ismernek engem. (De nagyon is!) Szerény vagyok mint egy trapista, türelmes mint Job és tiszta lélek, akár az erdei liliom.

Es milyen tisztességes!

A revolvert csak hiréből ismerem

Nincs Aradon egy bolt se, a honnan valamit kicsikartam volna, boldo[illegible] princzipális koromban.

Valamennyi régibb aradi vendéglős ugy tisztel, hogy még ötven lépésnyiről is levenné előttem a kalapját. de hát én megtiltottam neki.

Különösen van egy, a kivel egyszer igen kedélyesen elbeszélgettünk arról, hogy egy rosszakarója ráfogta, hogy ő nála rossz a kiszolgálás, a borok és a koszt. Nem akartam ezt kiirni róla.

Nem is irtam ki. Jó erős hangja és erős marka volt. Gyorsan elváltunk. Az ajtó előtt, midőn kiléptem, pinczérek fogadtak — barátságosan ölelő karokkal . .

Azóta is folyton emlékeztünk egymásra. En legalább nem felejtem el.

Mintbogy azonban még nincs ki egészen a kellő nagyságu tárcza, beszéljünk még egy kissé magunkról, hiszen nyájas olvasóim ugy is tudják, hogy én szerény igényü vagyok mint egy trappista, türelmes mint Job és tiszta lélek, akár az erdei liliom.

Nem csupa gusztus egy ilyen czukros emberről beszélni?

Hát kérem, bizony, egy kissé öregszem. A pennám már redves vonásokat fog, de ezért elég piszkos az kérem most is.

Már gyakran csak ugy az emlékeimből élek. Igy jön most is eszembe egy kis kedves epizódom.

Nagy passzióval irkáltam, annak idején, az afféle boltkirakatokról, csupa emberbarátiságból. Főleg a karácsonyi kirakatokat szerettem; de még jobban szerettem a kereskedőket, e kedves fiukat, mert valamennyit sorba vettem és dicsértem agyba-főbe őket, csupa emberbarátiságból.

Egyszer éppen a legjobb indulatu arczczal sétáltam végig egy derék kereskedő boltja előtt és jeleztem ezáltal, hogy vele s jót akarok tenni. O megértett és beszólitott az üzletbe.

A bolt háta megett volt akkor tájban egy kis barátságos szoba, a hol nagyon uri társaság — a gazda barátai, — szokott szelid tardlit, vagy preferanczot játszani. Köztük a feledhetlen szélsőbali vezér Kövér Gábor is. A gazda, — a ki ma is a legderekabb függetlenségi, — ebbe a szobába vitt be. Becsukta az ajtót. (A jó lélek féltett a légvonattól.) Egy botot vett a kezébe (ez amolyan eredeti magyar szokás) és katonás hangon reám kedélyeskedett emigyen.

— Hallja az ur! Látom, hogy már sorba vette ujra a boltokat és már felém közeledik az ujságban, én azt mondom az urnak, hogy most figyelje még a mit mondok. Ha valaha, akár jót, akár rosszat talál az én boltomról irni, — látja ezt a botot? — ugy elverem ezzel, hogy arról koldul egész életében!

Es képzeljék kérem, ez a derék kereskedő ezt a pompás viczczet olyan komolyan adta hogy még egy kis mosoly sem tünt elő az arczán.

En azonban ravasz embernek tetettem magamat és szintén komoly arczczal, de a legkedélyesebb hangulatban hagytam ott a boltot.

Ime. Ilyen jó viczczeket kap legalább is az ember, ha humánizmusból megdicsérni akarja az aradi boltok összes kirakatait.

Hej! Ez mind régen volt; akkor egyedül segitettem csupán szenvedő embertársaimon, tehát szebb dolog, nemesebb hivatás volt élni, mint ma, midőn már egy polgári intézetnél is, mindjárt félreértik az embert . . .

Mi a menykő! Hisz ez a szedőgyerek erőszakosabb az istenben boldogult Dáni főispánnál is, a ki Arad monografiájáért még kompromittálta is magát . . .

. . . Még kéziratot kér, hogy nagyszerü legyen a tárcza. Am jó! nem jövök azért zavarba.

Kedves olvasóim, önök most már még inkább tudják, hogy én szerény igényü vagyok mint egy trappista türelmes, mint Job és tiszta lelkü, akár csak az erdei liliom.

Hát még elkedélyeskedek egy kicsit magamról, Az az hogy . . . most az egyszer nagyon is komolyan beszélek.

Képzeljék kérem még engemet is képesek rossz máju emberek rágalmazni, Engem a ki vagyok oly kifogástalan gentleman mint akár Károlyi Pista gr. vagy a walesi herczeg, hogy a kisebb hasonlatoknál maradjak. Engem a ki soha senkit nem rágalmaztam életemben, senki becsületét a háta megett nem piszkoltam be, mindenkiről csak jót mondtam, s tollamat soha se szennyeztem be afféle . . . . hogy is mondják, ig n revolverezéssel, tehát engem rágalmaznak.

Azt mondják, hogy a párt tagjainak a gyomra háborodik fel, ha arra gondolnak hogy én is a lapnál vagyok, mit ők éppen azért inditottak, hogy tegyenek engem ártalmatlanná és hogy szünjék meg az a sok piszok, a mit akkor terjesztgettem a mikor egyedül voltam dudás a városban.

Ezt mondják, nyájas olvasóim, rólam, és utána teszik, hogy midőn — hosszu évek utáni hallgatásra — megláttak a kereskedők, korcsmárosok és tisztes családtagok az első hetitárczámat, hát az ég felé állott fel a hajuk szála és rémülve kérdezték egymástól: Mi lesz most ujra?! . . .

Ezt mondják, nyájas olvasóim, rólam, a ki szerény igényü vagyok mint egy trappista, türelmes mint Job és tiszta lelkü, akár az erdei liliom . . .

De végzem e felsóhajtással: Oh miért nincs meg a régi világ, hogy elmenjek, Zemplényihez fagylaltozni. A többi az én dolgom volna . . .

Büszke Móni.

meggyőződhetett arról, hogy az egész kereskedelem osztrákok és magyarok kezében van. „Ez osztrák iga alól felszabaditni, első kötelessége a Balkán népeknek.“

Szerb dolgok Belgrádban mint már jeleztük, — szombatról vasárnapra virradó éjszakán a Jovanovics féle nyomdát lefoglalták, minthogy ott Ausztria Magyarország ellen több lázitó röpiratot és felhivást találtak. Ezen iratok legtöbbjét Bosniába, Herczegovinába és a monarchia szerbek által lakott vidékére akarták szétküldeni A kormányt már előzőleg értesitették egyes orosz és oroszbarát izgatók e fajta munkálkodására s a kormány ennek következtében az illető nyomdát meglepni. Ezen iratok szerzője állitólag Sergius Sarappov a „Ruska Djela“szerkesztője, kit egy két czinkostársával együtt, ki fognak utasitani. A szerb kormány, ugy látszik, rajta van, hogy az izgatásoknak, a melyet nagyobbára belföldi russzofilek üznek orosz pénzzel, véget vessen.

A „Pol. Corr.“ értesülése szerint a ma jegyzék, melyet Gruics külügyminiszter Szerbia külföldi képviselőihez intézett, első sorban azt hangsulyozza, hogy a Kosovo-ünnepélynek semmi politikai jelentősége sincs s teljessen igazolhatónak mondja hogy a szerb nemzet meg akar a ünnepelni ama történelmi nevezetességű nagy nap öt századik évfordulóját. A jegyzék azután állást foglal ama felfogás ellenében, mintha Mihály metropolitát politikai szerepkör illetné meg s hangsulyozza, hogy a metropolitának pásztorlevele s egyéb nyilatkozatai politikát nem is érintették. — Gruics külügyminiszter végül szembeszáll ama kombinációkkal, a melyeket a czár toasztjához több oldalról fűztek s teljesen megengedhetetlennek mondja, hogy szóba jöhetett a czár felköszöntőjének bénitó hatása a szerb nép dinasztikus érzelmeire, a minthogy egyáltalán nehezen érthető meg, miként merülhetett fel külföldön az a gondolat, hogy a szerb dinasztia ki fog szorittatni a montenegrói fejedelmi ház által s mikènt lehetett egyáltalán párhuzamot állitani fel a szerb király és a montenegrói fejedelem között?

LEGUJABB POSTA.

— **Oroszország és a háboru.** A „Berliner Tagblatt“ katonai czikket közöl. kimutatva, hogy Oroszország régebbi gyengeségét lassu, fokozatos mozgósitás által helyrehozta s majdnem mozgósitva áll a nyugati határon. Németországgal szemben hét, Ausztria-Magyarországgal szemben nyolcz hadteste van a határon. Oroszország mindaddig ingerelni akarja Ausztria-Nagyarországot a Balkánfélszigeten, mig támadásra nem provokálta a mely esetben Németországnak a szövetségi szerződés értelmében, nem kell mellette sikra szállania. Ugyanez okból azonban Ausztria Magyarország nem hagyja magát támadásra ragadtatni.

— **A czári felköszöntőhöz.** Az ismert czáripohárköszöntő rosszakaratu értelmezése a külföldön az orosz közönségben élénk visszatetszést keltett. Most már a hangulat nyugodtabb, mert a czári családban lejátszódó lakodalmi ünnepélyek a közfigyelmet magukra terelték. Az a meggyőződés kezd elterjedni, hogy a béke tovább is fenttartható lesz; nem hiszik, hogy a békés állapot tényleg veszélyeztetve lett volna, hanem több olyan nyugtalanitó esemény játszott közre, mely alkalmas volt arra, hogy bizalmatlanságot idézzen elő. A vihar elmult s most valószinüleg annál nagyobb szélcsend következik. A legutóbbi napok izgalmi még nyereségnek tekinthetők, olyan dolgok, melyeknek okvetetlenül be kellett következniök, kevésbbé veszélyeseknek bizonyultak, mint az előbb gondolták A helyzet most már tisztázva van. Ebből az alkalomból olyan irányadó nyilatkozatok is történtek, melyekből következtetni lehet, hogy az illető hatalmak mit kivánnak és mennyit volnának hajlandók engedni. A nyilatkozatok tisztázták a helyzetet és oly lelki állapotot teremtettek, mely képessé teszi a közönséget, hogy a jövő eseményeket nagyobb nyugalommal várja be. (Persze ezeket mind az „orosz közönség“ orrára kötik. A szerk.)

Az

„ARADI KOZLÖNY“.

(Megjelen mindennap.)

Előfizetési feltételei.

Helyben házhoz hordva:

Egy évre	12 frt	— kr
Fél évre	6 „	— „
Negyed évre	3 „	— „
Egy hóra	1 „	— „

Vidékre szétküldve.

Egy évre	14 frt	— kr
Fél évre	7 „	— „
Negyed évre	3 „	50 „
Egy hóra	1 „	20 „

Az „Aradi Közlöny.“ kiadóhivatala.

NAPTÁR.

Junius 23. Vasárnap. Római kath. naptár: Viltrud. Prot. naptár: Vasul. Görög-orosz napE tár (junius 11). Bart. és Bar. Nap kél 4 óra 5 perczkor, nyugszik 7 óra 58 perczkor.

Junius 23. Az ipartestület juniálisa a csála erdőben.

Junius 24. és 25. Evzáró vizsga az aradi községi elemi iskolában.

Junius 26. Tárgyalás a lovassági laktanya ügyében délelőtt 9 órakor a megyeházán.

Junius 27. Az aradi siketnéma-iskola növendékeinek vizsgája (Kossuth-utczai iskola)

Junius 28. Az aradi kereskedelmi akadémia ifjuságának hangversenynyel egybekapcsolt tánczmulatsága a városligetben.

Junius 29. Az aradi könyvnyomdászok juniálisa a csálai erdőben.

Julius 1. Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár megnyitása.

Julius 10. Az arad-mezőhegyesi élővizcsatorna engedélyezési tárgyalása délelőtt 9 órakor.

Julius 13. Tánczmulatság a ligetben a siketnéma-iskola javára.

Julius 14. Az első aradi önk. polg. tüzoltók juliása a csálai erdőben.

Julius 17. Esküdtszéki tárgyalás Mikulaszku Virgil czékesuti lakos ellen az aradi sajtóbiróságnál délelőtt 9 órakor.

Julius 29. Aradmegye évnegyedes közgyülése délelőtt 9 órakor.

Julius 31. Esküdtszéki tárgyalás Barcianu János temesvári hirlapiró ellen az aradi sajtóbiróságnál d. e, 9 órakor,

A „Kölcsey Egyesület“ könyvtára (Szabadságtér 1 sz.) a közönségnek rendelkezésére áll kedden és szombaton d. u. 3—4 s pénteken 11—12 óra között.

HIREK.

ARAD ÉS VIDÉKE.

— **Falk Miksa** Arad város köztiszteletben álló országgyülési képviselője, ki a delegáczió ülésszakára Bécsbe utazott, a tanácskozások befejeztével több heti utazást tesz külföldön.

— **Fábián László** főispán ma gyógyfürdő használata végett hosszabb tartózkodásra Karlsbadba utazik.

— **Megyei közgyülés.** Aradvármegye köztörvényhatósági bizottságának nyári évnegyedes közgyülése julius hó 29-én délelőtt 9 órakor fog megtartatni. A közgyülés napirendjére kitüzött ügydarabok jegyzékét legközelebb közölni fogjuk

— **Vásárhelyi László** ur, az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár elnöke, ezen állását már tényleg elfoglalta s igy alaptalanok a közönség körében elterjedt ama hirek, hogy Vásárhelyi ur az aradmegye takarékpénztárnál viselt elnöki állásra nem mondott le.

— **Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár** igazgatósága és választmánya e hó 22-én Vásárhelyi László elnöklete alatt saját helyiségeiben ülést tartott, melyen az előleges intézkedések megtéttek ugy, hogy az intézet — mint több izben jelentettük, — julus 1-én akadálytalanul megkezdheti működését. —

— **A vértanu-szobor díszes alapjára** tegnap reggel az utolsó nagy követ is elhelyezték, ugy, hogy az impozáns piedestal most már egészen készenek mondható.

— **A képsorsolás.** Az EMKE Aradvárosi és megyei fiókjának igazgató választmánya e hét folyamán gyülést tart. megbeszélendő a képsorsolás teendőit és a debreczeni dalegyesületnek julius hóban Aradon rendezendő hangversenyére az előkészületeket.

— **Cronenbold tábornok.** az aradi várparancsnok, Debreczenből N.-Váradra ment át, hol szintén szemlét tartott a napokban a katonaság felett.

— **Feljelentés Kresztits ellen.** A Montenegró felé bujdosó Kresztits Döme aradi ügyvéd ellen tegnap már megtették az első feljelentést a rendőrségnél. Igy azután, ha még egyszer meg jön a hir, hogy a váltóhamisitó ügyvéd merre jár, a rendőrség nem lesz oly udvarias, hogy tovább futni engedi, hanem intézkedik elfogatása és hazakisértetése iránt. A feljelentést Kresztits ellen. az első aradi takarékpénztár nevében Lukácsy Miklós tette meg. A nevezett banknál ugyanis tegnap lejárt egy váltó, melyet Kresztits adott be Pavlovits Szvetozár aradi ügyvéd névaláirásával és jótállásával. Pavlovics nem ismerte magának az aláirását, mellet Kresztits hamisitott s igy a rendőrség Kresztits letartóztatása iránt, ki most a Szerénységben jár, a szükséges lépéseket azonnal megtette.

— **Atirat Aradra.** Zólyommegye közönsége feliratott intéz a képviselőházhoz a váltóképesség megszoritása tárgyában s a feliratot Aradváros közönségének is megküldötte pártolás végett. A felirat felett a közgyülés fog dönteni.

— **Zenedei vizsga.** A zenekedvelők egylete zenedéjének haladottabb növendékei tegnap délután mutatták be Arad közönségének, hogy a zene egyes fajaiban, az ének, zongora és hegedü-tanfolyamban egy év leforgása alatt mily szép haladást tettek. A vizsga délután 5 órakor kezdődött s 7 óra után ért véget. Alig láttunk még a legjobb hirnevesebb koncertista felléptén is oly nagy és előkelő közönséget együtt, mint a minő ezeken a vizsgakon rendesen megtölti a Krispin-termet. Valósággal lehetetlen volt bent a mozgás. S leszámitva az udvariasan mindig tapsra kész diák-kolóniát, mely a hátteret megtöltötte, csupa hölgyeket láttunk a teremben, hik az óriási hőség daczára is kitartottak s nagy türelemmel hallgatták az egyes piecek-et. Általánosságban beszélhetünk csak az érdekes vizsgáról, mert az idén, nem tudni mi okból, semmiféle tájékoztató programmot nem osztottak ki, mint ezt az előző években mindig megtették s igy a közönség, no meg a — hirlapirók sem tudták, kinek tapsolnak s kit dicsérjenek meg az ügyes fellépésért. De azért általánosságban is elmondhatjuk, hogy a vizsga kiválóan sikerült. Hallottunk egy-két igazán csinos, szépen fejlődő hangot s gyönyörködtünk több ügyes zongora- és hegedujátékban. Müértők is dicséröleg nyilatkoztak sok kisasszonyról, Természetesen a taps minden szám után hatalmasan felhangzott s nem egyszer ismételni is kellett. Gratulálunk a zenedének, melynek, mint a vizsgából meggyőződtünk, ily szakavatott tanárai és ügyes növendékei vannak.

— **Uj gyógytár Aradon.** Heim Bertalan aradi gyógyszerész folyamodványt adott be a belügyminiszterhez az iránt, hogy Gsj külvárosban gyógytárot állithason fel. A miniszter a kérvényt véleményezés végett visszaküldött Aradváros közönségének.

— **A miniszteri jóváhagyás.** Az aradi ipariskola s a Neumann-alap számadásait az ipar- és kereskedelemügyi miniszter jóváhagyási járadékkal ellátva visszaküldte Aradváros tanácsának.

— **Uj EMKE-tagok.** Ekkert Irma igázgatónő választmányi tag 10,039-ik számu tagsági gyüjtőivén folytatólag rendes tagoknak iratkoztak; Saudera Mórné (Ternova) és Földes Izabella urnő (Arad), kik közül az elsőnek tagsági díjat (2frt) az 1889-ik évre ez uton is nyugtatványozza az elnökség.

— **Esküvő** Momák Flóriánt, zsigmondháza község derék helyettesjegyzője, hétfőn esküszik örök hűséget Valkovszky Antal almás-kamarási jegyző szép leányának, Rózsi kisasszonynak.

— **Adakozás** A boros-sebesi kaszinó évek előtt hozta azt a hazafias határozatott, hogy a játékok nyereményeiből 10 sz. zalékot az EMKE nek adomanyoz. E czimen jelentékeny összeg került már az EMKE központi pénztárába. Az EMKE Aradvárosi és megyei választmányának megalakulása óta most először folyt be Aradra az adomány, még pedig huszonötforintnyi tekintélyes összeg erejéig, mely nemes adakozásért a boros-sebesi kaszinónak ez uton is hálás köszönetet mond az EMKE Arad városi és megyei választmányának elnöksége. Vajha sok kaszinó akadna a megyében, a mely a boros-sebesi példét követné.

— **Előléptetés** Lippert János pécskai m. kir. állami utmester a miniszterium I. osztályu utmesterré léptette elő, az utak fáradságos gondozásában kifejtett buzgalmáért.

— **A debreczeni dalárdisták**, kik az E. M. K. E. javára több vidéki városban hangversenyt rendeznek, e hó 29-én délben jönnek Aradra s még az nap megtartják a koncertet. 31-én estig maradnak nálunk. Az aradi dalegylet választmanya. tegnap ez ügyben ülést tartott s elhatározta hogy a debreczeni kollegákat ünnepélyesen fogadja. Felkérik majd a város lakosságát, hogy a házakat lobogózzák fel s minél többen menjenek ki az indóházhoz, hogy a fogadtatás fényes és ünnepélyes legyen. Megkeresik majd az az EMKE aradmegyei és aradvárosi vaasztmányát is, hogy a fogadtáshoz járuljon kozzá s lehetőleg mozditsa elő annak ünnepélyességét.

— **Az aradi kereskedelmi akadémia mulatságára** a következő meghivót bocsátotta ki: Az aradvárosi kereskedelmi akadémia ifjusága tisztelettel meghivja czimzettet saját segélyző egyesülete javára folyó évi junius hó 28-án, a vár sliget termében rendezendő tánczvigalomra. A rendezőbizottság: Hofbauer Lajos elnök, Andrényi Gusztáv alelnök, Persa Péter alelnök, Berger Jenő, Bing Hugó, Burger Lipót, Dachler Zsigmond, Fleischhakker Hugó, Glück Henrik, Hehs Béla, Kadár Izsó, Keller Iván, Klein Manó, Laczay Gyula, Pick Illés, Pollák Lajos, Révész Samu, Simalya Vendel, Szalay Imre, Seidner Mór, Tenner Kálmán, Tones Ferencz, Vertán István. Belépti-dij; Családjegy 3 frt. Személyjegy 1 frt. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak. — Kezdete esti 9 órakor. — A rendezőség mindent elkövet, hogy a különben is jóhirü mulatság egy felejthetetlen estévé nőjje ki magát. — A meghivókat tegnap óta küldik szét

— **A szőlők megvizsgálása.** A filloxera terjedésének megallaptása végett a földmüvelési miniszterium az ország összes szőlőterületeinek bizottságok által való megvizsgálását az idán is elrendelte. A vizsgálatnak nem csupán a szőlőterületekre, hanem még azokra a kertekre is ki kell etrjednie, a melyekben szőlőtőkék vannak. A vizsgálat megejtésére hatóságunk is megkapta már az utasitását. A vizsgálatnak még ebben a hónapban végbe kell menie. A vizsgálat eredményéről a földmüvelésügyminiszteriumot a hatóságnak azonnal értesitenie kell.

— **A magyarországi minoritarend** idei nagygyülése julius 16-án kezdődik és Szegeden tartatik meg.

— **Utoállitás** tartatik meg az aradi várban, a hol több helybeli és vidéki védkötelest fognak ez alkalommal megvizsgálni.

— **EMKE-persely.** A vidékről három perselyt küldöttek be. Ezek közt Lázar Ambrus Mária vál. tag (Borosjenő) a 1153. számu perselyben 3 frt 42 krt, Mayerhoffer Lajosné vál. tag (N.-Iratos) a 1214. sz. perselybe 2 frt 5 krt és Feigl Gyula ur (Jószáshely) a 1209. sz. perselyben 80 krt gyüjtött. Az EMKE-perselyek plombozása és szétküldése már folyamatban van. Ujabbak kaphatók a titkárnál.

— **Marad ugy mint volt.** A miniszterium ismételten elutasitotta az iskolaszéknek s Aradváros köztörvényhatósági bizottságának azon, jóváhagyás végett felterjesztett határozatát, hogy a marosparti leányiskolában külön nőtanitó alkalmaztassék a torna tanitására. E szerint minden marad ugy a hogy volt.

— **Határsértés.** A Herkules-fürdő felett elhuzódó hegygerincz romániai oldalán fekszik Gornyenc falu, melynek népe erőszakoskodásairól mesze földön hirhedtté vált. Az utóbbi években ismétlen megtörtént, hogy e gornyecziek a hegylánczon innenső oldalán fekvő Valeabólvasnica község határaiba betörtek és ost garázdálkodtak. Tegnapelőtt ujra megsértették a magyar határt, melyet csak nemrég állapitott meg pontosan a magyar-román határrendező bizottság. Egy gyülevész hegyvidéki rablócsapat tört át Magyarországba, egy bizonyos Jova nevü rabló vezetése alatt; 50-en lehettek a gornyecziek, mindannyian fegyveresen. Egyenesen az általuk évek óta bitorolt, de a határrendezés alkalmával a mi tulajdonunknak itélt „Bal'a cserbuluj“ nevü havasi legelőnek tartottak, a melyen több szaz juh és kecske legelt. A nyájakat őrző pásztorokat leverték és falkáikat elhajtották. Mig az erőszakoskodó gornyecziek a pásztorok leverésével és a nyájak téritgetésével foglalkoztak, — a Herkules fürdő csendőrsének egy két csendőrből álló rendes őrjárata rajtuk ütött. A rablók a csendőreinkre többször rálőttek, de nem találtak. E közben a két csendőr a begyszorost elállotta és a támadókat mindaddig féken tartotta, mig az egyik megszökött pásztor hiradása folytán Orsováról segitség nem érkezett. A rablókat visszakergették Romániába, négyett azonban elfogtak. A helyszinén megjelent Paulovics Miklós orsovai fős olgabiró is és a bántalmazott valea bolvanicszi lakosság életének és vagyonának megvédésére szüséges intézkedéseket megtette. A szegény zaklatott nép hálakodva mondott neki köszönetet. Az esetet bejelentették a belügyminiszteriumnak, mely remélhetőle nem fogja elmulasztani a legerélyesebb intézkedéseket, hogy a határszéli nép végtére békében maradhasson az oláh rablók garázdálkodasától.

— **Az aradi ács ipartársulat** alapszabályait jóváhagyás végett felterjesztette a kereskedelmi miniszterhez. — A miniszter azonban nem hagyta jóvá az alapszabalyokat, mert azt óhajtja, hogy az ácsegédek az ipartestület kebelében segélypénztárt szervezzenek. Mivel az ipartestület ez iránt már a szükséges lépéseket megtette, az ács-ipartestület alapszabályait jóváhagyás végett ismételten felterjesztik a miniszterhez.

— **EMKE-tagsági dijat** fizettek junius hó folyamában a következő rendes tagok Bakonyi Károly (1889. és 90-re) Balogh István (1889. és 90-re), Bánfalvi Ede, Bánhidi László (1889 és 90-re), Bánfalvi Ede, Feuchtinger Miksáné, Feuchtinger Miksa, Fisch Gyula, Heinrich Sándorné, Herz Armin (félévre), Isztray Géza, Lányi Mór, Maresch Gyula, Rónay Ilona, Rónay János, Ring Géza, Rosenberg Miksa drné, Sebes Ede, Steinhardt Mór drné, Steinhardt Mór dr, Zinner Béla. — Pártoló tagok: Dénes Ede, Meixner Károly, Oszamits Márk, Révész Mór, Tschürtz Nándor, Unger Péter.

— **„A kaldeai papok“.** Az egész országban, de legutóbb különösen Aradon kóborolnak papiruhába öltözött emberek, kik kaldeai papoknak mondják magukat, de semmiféle felsőbb hatóságtól engedélyük nincs. — Franczia meg török leveleket mutogatnak, melyeket a legtöbb helyen meg sem ért senki, ugy, hogy bátran lehet azokba irva akármi. Mindez nem tünnik tán fel annyira ha ezek a kóbor „papok“ nem viselnék magukat gyakran a papi ruhához nagyon is méltatlanul. Kurtakorcsmákban, pálinkamérésekben látni őket kopott ruhájukban nyakukban nagy sárgaréz kereszttel. Magaviseletük is gyakran olyan, hogy a népet botránkoztatják. A legtöbb helyüt éppen ezért a parasztok sem tartják őket papoknak, hanem örmény zsidóknak, orosz kémeknek, vagy czigányoknak. Állitólag papnevelő-intézet felállitására gyüjtik a könyöradományokat, de miután a miniszterinmtól kéregeti engedélyt felmutatni nem tudnak, jó, ha a helyi hatóságok is óvatosan járnak el velük szemben.

— **Helyreigazitás.** A csermői kaszinóról a mult heti lapokban került az a hir, mintha a hátralékos 25 forintnyi alapitó tagsági összeget beküldötte volna az EMKE Aradvárosi és megyei választmányához tévedésen alapult, mit ez uton igazitunk helyre.

— **Meghivás.** Az aradi ipartestület részéről ma, a csálai erdőben tartandó juniálisra a testületbe kebelezett összes t. iparos urakat és családjaikat, valamint az ipart pártoló nagy közönséget tisztelettel meghivja a testületi elnökség.

— **Egy év helyett ötödfél.** Krisztiki Petru és társa tavaly a mondorlaki határban megöltek egy legényt. Az aradi kir. törvényszék a gyilkosokat egy évi fogházra itélte. Krisztiék megfelebbezték az itéletet a kir. táblához, honnét tegnap jött vissza a határozat. Ez azonban a felebbezésükre balul ütött ki, mert a tábla büntetésüket felemelte négy és fél évi fegyházra.

— **Az iparos juniális** egyike lesz az idei nyári szezón legsikerültebb erdei mulatságainak. Az ipartestület fog ma vasárnap a csálai erdő árnyatadó lombjai alatt mulatni s e mulatság egyesiteni fogja Arad polgárságának azt a zömét, mely mindenkor élénk érdeklődéssel és rokonszenvvel viseltetett az iparosság törekvései iránt s mely megragadja az alkalmat arra, hogy a polgári elem társas együttélésében az összekötő kapcsot ujabban is megerősitse. A kivonulás reggel 7 órakor lesz az iparosháztól Franyek zádorlaki gyermekzenekara mellett. A tánczot a megnagyobitott köröndön délután 2 órakor kezdődik az zádorlaki gyermekzenekar és Albert Péter czigányzenekarának játéka mellett, Este a köröndi lesz világitva.

— **Hajótörés a Maroson.** Szegedről irják, hogy egy makói gabonáshajó, mely 1200 métermázsa buzával megrakva indult el Szegedről, tegnapelőtt, a Maroson zátonyra jutott Mikor megpróbálták a hajót kényes helyzetéből kiszabaditani, az ár birtelen megforditotta és a horgonyra dobta, mire lyukat kapott és elmerült. A hajó legénysége is csak nagy nehezen menekült meg.

— **Záróvizsga.** Városi Gizella leánynevelő intézetében a zárvizsga e hó 26-án tartatik meg. Az iskolaszék ide vizsgáló biztosul Viser Péter iskolaszéki tagot küldötte ki.

— **Juniális.** A jövő szombaton — e hó 29-én (Péter és Pál napján) — tartják meg nyomdászaink juniálisukat a csálai erdőben. A juniális iránt nagy az érdeklődés, és az előjelekből itélve — ha az idő kedvez — az iden a legsikerültebb nyárimulatságok egyike lesz. — A kivonulás reggel 7 órakor történik az egyleti helyiségből. A tánczkezdete délután 2 órakor kezdődik. Belépdij: családjegy 80 kr. személyjegy 40 kr. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapig nyugtáztatnak.

— **A villám szeszélye.** Orkánszerü vihar tombolt a közelebbi éjjelek egyikén egy közeli község határán. Az egek csatornáiból nem folyt, de ömlött az eső, és a kisérteties sötétséget majdnem másodperczenként megujuló, és a láthatárt megvilágitó villámok kapcsán az elemek háboruja tette rettenettessé.

Ember, állat összebujt félelmében és az anyókák mécsest gyujtva olvasták a szentirásból le magukról az eredett bünt.

X. atyánkfiát is föltételezhetőleg a keresztényi félelem vezette egyik felebarátja házába, a hol a szép asszony szemeinek égető villámai könnyen fölmelengették gyulékony érzelmeit, és egybeolvasztották a szenvedélyei.

A szép asszony kaczagása elfeledtette emberünkkel helyzetét és csak akkor tért magához, midőn a nőcske fölismerte a hazatérő ferj lépteit.

— Minden jó lélek dicséri az Urat!!

— Menekülj ön, itt az uram!

Hősünk már a következő pillanatban megtalálta a falakon a folytonossághiányt.

Egy lenge ugrás és eltünt az éjhomályban. Néhány percz multával az átázott alakot a villám fénye világitja meg előttünk.

Az országut irányában. Aradnak vette lépteit, melyek nagyon elárulják már, hogy az érzelmek ismét helyet cseréltek keblében.

Pedig alig vehette észre, hogy egy árny sompolyogva követi utjában.

Most ismét egy villám czikkázik át az ég boltozatán s utána borzasztó csattanás rázkódtatja meg a levegőt.

— Jaj Istenem! — ordit föl az éj lovagja és megsemmisülve rogy össze az árok pázsitján

A kisértetes alak eltünik. A vihar megáll. A természet szelid alakját ölti föl.

Megmozdul a hajnal s derengő mécse mellett a mi eleselt hősünk is.

Remegve tapogatta megbénult tagjait és majdnem fölkiált örömében azon tapasztaltak után, hogy él és a villám nem sujtotta agyon

A közeli tanyára vánszorog be és az istenfélő földmiveseknek elbeszéli, hogy „szelid természetü menykő esett rá“, mely felső ruháját le is égette róla.

Hátán megvannak a nyomok is. A Gondviselés azonban megmentette életét.

A vén paraszt keresztet vet magára,

— Csak sok furcsaságot is csinál az a menykő!

— **Növendékek juniálisa.** Városi Gizella nőnevelő intézetének tanitványai az évzáró vizsga után e hó 27-én juniálist tartanak a városligetben.

— **Tüzoltók juliálisa.** Az első aradi önkéntes polgári tüzoltókar működő tagjai julius hó 14-én a csálai erdőben tartanak juliálist. — Belépti-dij: Személyjegy 40 kr, családjegy 1 frt. Kivonulás reggeli 6 órakor. A tánczvigalom kezdete 2 órakor.

— **Buzditás puskával.** Braun Ádám szentmártoni lakosnál szolgálatban állott egy Bolkis Gyorgye nevü csintyei ember. Braun egy vasárnap nehéz munkát bizott Bolkisra, de ez ünnepen nem akart dolgozni. A gazda méregbe jött, felragadott egy puskát s azzal Bolkist egészen összeverte, bordáit eltörte s rajta sulyos sérülésekei ejtett. Bolkis négy hónapig feküdt a munkára való ilyen buzditás után, de még most sem birja mozditani a tagjait. A törvényszék Braun Adámot sulyos testi sértés vétsége miatt egy évi börtönre, 50 frt kártéritésre s az eljárási és rabtartási költségek viselésére itéltetett. Felebbezett az itélet ellen.

Munkások ülése. Az aradi általánosmunkas-betegsegélyző-egylet 1889. junius hó 30-án, vasárnap d. u. 3 órakor a városháza kistermében rendes évi küldöttek gyülést tart, melynek napirendje a következő: I. A választmány, ugymint a számvizsgáló-bizottság évi jelentésének előterjesztése, továbbá a felmentés megadása. II. A központi választmány és a számvizsgáló-bizottsági póttagok kiegészitése. III. Két jegyzőkönyvhitelesitő választása. IV. Egyleti ügyek, inditványok és felszólamlások. A központi választmány.

Találtak egy arany karperecet s egy zálogczédulát, melyeket igazolt tulajdonosa átvehet a rendőrségnél.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— Apa- és testvérgyilkosság. —

(Az otthlakai kettős gyilkosság tárgyalása)

Olyan vérlázitó bünügyet tárgyalt tegnap az aradi kir. törvényszék, a melyre a földi igazságszolgáltatás legnagyobb, legsulyosabb büntetést vett ki. Apa és testvérgyilkosságot.

A bünügy az ottlakai kettős gyilkosság, mely ez évi január hó közepén történt s a melyről annak idején részlötes tudósitást adtunk. Egy elvetemült ficzkó sógora és ennek testvére segélyével rárontott öreg édes apjára s őt előre megbeszélt terv szerint együttesen meggyilkolták. Véletlenül egy ártatlan kis fiu is bent volt a szobában, az aggastyán fia, ezt is agyonszurták, még pedig azért, nehogy elárulja a gyilkosokat.

A minden emberi érzésből kivetkőzött apa- és testvérgyilkos büntársaival együtt konokul tagadta iszonyatos tettét. Bizonyitgatták valamennyien, hogy ők a gyilkosság elkövetésekor otthon voltak, ki se mozdultak a házból. S daczára annak, hogy a kisjenői járásbiróság előtt részletes vallomást tettek és teljes beismerésben voltak, a tegnapi végtárgyaláson, folyton azt állitották, hogy a járásbiró erőszakkal, őket fojtogatva és ütlegelve kényszeritette oly értelmü vallomásra, a minőt tettek. Ebből persze egy szó sem igaz.

Eppen e körülménynél fo va a törvényszék nem is hozott ez alkalommal itéletet, hanem pótvizsgálat és uj végtárgyalás tartását rendelte el.

* * *

A tárgyalásmenete a következő volt:

A törvényszék délelőtt fél 10 órakor foglalt helyet. Elnök Ottrubay Károly kir. törvényszéki elnök, birák: Steinitzer Károly és Gallu József. Ügyész: Stipl Károly dr, jegyző Ursitz Vazul. Mint szakértők, bekérettek: Parecz Gyula dr. törvényszéki orvos és Széchy Akos polgári iskolai tanár, mint vegyész.

Vádlottak: Mihu Ignát, Ventilla Koszta és Borlodán Tógyer. Védő ügyvédek: Barabás Béla dr, Popovics-Desseanu János, Keresztes Gyula dr. és Murády János.

Megkezdetvén a tárgyalás, elnök a bünügyet a következőkben ismerteti:

Mihu Ignát, Ventilla Koszta és Borlodan Tógyer azzal vannak vádolva, hogy Mihu Mojszát és ennek 12 éves fiát, Juont, 1889. évi január 17-én meggyilkolták. A megölt Mihu Mojsza Mihu Ignátnak édes apja, Ventilla Kosztának apósa volt, a kis Juon pedig Ignátnak testvére és Ventillának sógora.

A gyilkosságot megelőzőleg néhány nappal Ventilla és ennek szolgája, Borlodán Tógyer Ottlakára mentek Siklóról. Mihu Ignát hoz. Itt Ventilla elkezdett bujtogatni az öreg ellen, elmondva, hogy még most sem adta meg neki azt az 500 frtot, melyet leányával igért, mikor elvette. Mihu Ignát is panaszkodott apjára, hogy őt elüzte hazulról s vele méltatlanul bánik, A kölcsönös panaszkodások után Mihu Ignát azt az előterjesztést tette, hogy legjobb lesz, ha az öreget elteszik láb alól, mert addig. a mig él, egy krajczárhoz sem juthatnak. E terv Ventillának is tetszett. Beleegyezett s Borlodán Tógyert is belevonták a dologba. Ekkor természetesen még arról volt szó, hogy csak magát az öreg Mihut ölik meg, de fiát nem.

Az összebeszélés után Ventilla es Borlodán ismét átmentek Ottlakára, a hol az emlitett nap estéjén Mihu Ignáttal az öreg háza előtt találkoztak. Bementek. Az öreg Mihu ott ült az asztalnál s kis fiával borozgatott. Ventilla szólt először, kérdőre vonván az öreget, hogy miért bánik oly rosszul fiával, Ignáttal s miért üzte őt el magától? Mihu Mojsza ingerülten válaszolt, hogy olyan fiut, a ki őt meglopja, nem tür házában. Ezért kergette el, sőt ujolag ingerülten fordult felé. Erre Ventilla kést rántott elő a csizmaszárból s azzal az öregen több veszélyes szurást ejtett. Nem volt rest Borlodán sem. Megragadott egy széket s azzal a szerencsétlen aggastyán fejét széjjelverte, hogy az halva maradt ott. A kis Juon, látva, hogy apjával mi történik, kétségbe esve ki akart menekülni, de testvére, Ignát, utját állotta s miután csizm szárából elővont késsel öcscsére rohant, torkát elmetszette s rajta több halálos szurást ejtett, hogy a kis fiu is nemsokára meghalt. Allitólag Mihu Mojsza meggyilkoltatásába is befolyt tényleg az iszonyatos fiu, a menyiben ő is szurkált reá.

Ez a tényállás.

Felolvastatott erre a bonczjegyzőkönyv, melyből kiderül, hogy ugy az öreg, mint fia is több halálos szurást kapott. Az öregnek fején, hatan, gyomrán, mellén találtak szurásokat, melyek közt 5 cm. hosszu és mély seb is van.

Mindhárom vádlottnak megvizsgálták elmebeli állapotát. Mihu Ignát elméje teljesen ép s teljes beszámithatóság alatt van, Ventilláról szintén ezt lehet mondani, habár kissé korlátolt itélő tehetséggel s elmével bir, a mire nagy befolyással van süketsége. Borlodán kisebb foku gyenge elméjüségben szenved. A butaság különben is erősen leri arczáról.

A mi az erkölcsi bizonyitványokat illeti, Borlodán ellen a község semmi kifogást nem emelt. Mihu Ignát gyanus és megbizhatlan, mig Ventilla szerény, jó erkölcsü, rendes, becsületes, de némileg hülye.

A vádlottak közül először is a szolgát hallgatták ki

Borlodán Tódor (fiatal, 18—19 éves legényke, a ki mindig a földre néz s még akkor sem tekint fel, ha kérdést intéznek hozzá, vagy ha felel. Bambán, félénken beszél, a kérdések ingerültté teszik). Az elnök kérdéseire előadja, hogy semmit sem tud az előzetes összebeszélésről. O nem hallotta, hogy Ventilla és Mihu Ignát miben állapodtak meg. A vallomást a kisjenői járásbiróságnál erőszakosan csikarták tőle, azt állitja, hogy a zsandárok megverték, a járásbiró fojtogatta, meg akarta ölni s ő halálos félelmében vallott ugy, hogy az előzetes összebeszélésről tudott.

Elnök kérdi, hogy hát Ventilla miért vallotta a járásbiróságnál, hogy vádlottat is belevonták az összeesküvésbe?

— Bizonyosan őt is megverték és fojtogatták, azért vallott ugy, — felelt a vádlott.

Tulkán Pál kisjenői aljárásbiró, ki a tárgyaláson jelen volt, önként tanunak jelentkezett. Borlodán, szembesittetvén vele, a birónak szemébe mondotta hogy őt fojtogatta és ütlegelte. A járásbiró előadta, hogy ő egy ujjal sem nyult a vádlotthoz, sőt nem is Kisjenőben hallgatta ki őt, mint állitja, hanem Ottlakán. A vádlottak mindhárman önként vallottak, Tabajdy járásbiró előtt beismerték a kettős gyilkosságot s részletes vallomást tettek.

Ezután Ventilla Kosztát hallgatta ki a törvényszék (Ventilla magas, erős ember 35—36 éves. Gyámoltalan menésü, de merészen beszél és néz. Félig-meddig süket, igy a kérdéseket rendesen megismételteti. O maga hangosan, szinte orditva beszél) Azt állitja, hogy őt a járásbiró kényszeritette a vallomásra és pedig ugy a hogy ő neki elömondotta.

Kibontogatták Ventilla suubáját, a melyen vérnyomok vannak, a mint a kezét letörülte a gyilkosság után.

Széchy Akos, a szakértő vegyész, konstatálja, hogy a subán lévő foltok emberi vértől erednek. Hogy különben biztos itéletet mondhasson, a subát, illetve a vérnyomokat figyelmes vegyelmezés alá veendőnek tartja.

Ventilla azt igyekezett eztán bebizonyitani, hogy ő a gyilkosság órájában otthon volt s nagyon megijedt, mikor azt hallotta, hogy apósát s ennek fiát megölték. Egy Péter nevü ember, kinek a vezetéknevét nem tudja, hozta meg a rémhirt. Ismétli, hogy a vallomást erőszakkal vette ki belőle a vizsgáló járásbiró.

Utolsónak maradt Mihu Ignát, az apa- és testvérgyilkos, (Alamuszi kinézésü, különben csinos fiatal ember.) O is következetesen tagad s érzékenyen vitatja ártatlanságát. Azt vallja, hogy őt soha nem üzte el magától az apja, arról sem tud semmit, hogy Ventillának igért volna 500 frtot az öreg. Mikor a gyilkosság megtörtént, ő otthon volt s igy nem folyhatott be abba. A vizsgáló biró őt is felképelte, ütötte s ugy erőszakolta ki tőle a vallomást.

Parecz Gyula kir. törvényszéki orvos előadja aztán, hogy Mihu Mojszán 12 különféle sebet, Mihu Juonon pedig két vágott, két szurt es két szurva-vágott sebet állapit meg a bonczjegyzőkönyvekből. Megnézi a bünjelekül csatolt késeket s konstatálja, hogy a sebek azokkal ejtetthettek.

Mihu Ignát megkérdeztetvén, azt vallja, hogy véleménye szerint a kések apjáé voltak. A gyilkosságban való részességet ismételten tagadja.

Erre tanukihallgatások következtek.

Brád Tógyer ottlakai községi biró vallomása szerint Mihu Mojsza nem élt a fiaval jól. Ventillát azonban nem ismeri, nem is tudja, milyen viszony volt közte s a meggyilkolt közt.

Popovits Elek ottlakai gör. kel. román lelkész ismeri Mihu Ignát, mint hivét. Tudja, hogy régente viszalykodásban élt az apjával, de hogy közelebbről milyen viszonyban éltek együtt, azt nem. Saját tapasztalatából tudja, hogy az apa többször megrótta a fiut s hogy kölcsönösen panaszkodtak egymás ellen. Ventillát ő sem ismeri, mintán az siklói lakos.

Mihu Ignátnét az elnök figyelmezteti, hogy nem szükséges vallomást tennie férje ellen. De ő vallani akar. Meg mer esküdni arra, hogy a gyilkosság elkövetése napján férje otthon volt szakadatlanul. (A vizsgálóbirónál azt vallotta, hogy erre nem merne megesküdni, mert elaludt. De, mint mondja, a vizsgálóbiró egy pálczával ráütött s kényszeritette, hogy ugy valljon.) O férje mellett aludt s nem vette észre, hogy bármikor távozott volna.

Regyis Juon látta, hogy este 7 óráig Mihu Ignát, kivel egy házban lakott, otthon volt, de aztán lefeküdt s nem tudja, mi történt.

Regyis Juonné hasonló értelemben tesz vallomást, mint férje,

Több tanu kihallgatása után, kik valamennyien lényegtelen valomásokat tettek, a bizonyitási eljárás befejeztetett.

Stipl Károly dr. inditványozta, hogy mivel a vádlottak valamenyien azt állitják, hogy a kisjenői járásbiróság előtt tett vallomást presszió alatt tették, mert fenyegették őket, de mivel a járásbirósági albiró vádlottak ez állitását határozottan tagadja: a kir. törvényszék hallgassa ki a kisjenői járásbirót, az albirót, továbbá két tollnokot, kik a kihallgatásnál jelenvoltak s aztán tartsa meg csak a végtárgyalá t.

A törvényszék elfogadta az ügyészi inditványt. Igy e szenzácziós ügyben pótvizsgálat és uj végtárgyalás tartatik.

CSARNOK.

Gondolatok a szivről és szerelemről.

(N. L.) Jer közel, te barna kis angyalom. Hajtsd le fürtös kis fejecskédet, ide a keblemre. Hisz azt akarod, hogy regéljek. Regéljek tündérmesét: boldogságról, örök üdvösségről. határtalan szerelemről. Tündérmesét? E szóra rám szegzed tekinteted. Hihetetlennek tartod, hogy neked is beszélhetek tündérmesét!?

Pedig lám, csalódol. Ábban a világban, hol te most örökké megfordulsz, értem a szerelem világát: ott ismerik a tündérmesét. Ott is ragyogó a nap, csábos a virágok illata, édenkert a világ, csermely, kristály tiszta patak hasitja át a mezőt, pacsirta dal tölti be a léget, az egész környezet: zong. cseng, bong, csattog . . .

Lám ebben a világban támadnak az igaz tündérmesék. De nem festi ezt a tündérmesét, az öntudatlan nép, a kohóban nem lesz az anyag feldolgozva, az irodalom és nép barátjai nem tanulmányozzák-e regéket, meséket, csali történdteket, hanem kidolgozza a legigazibb, a legszebb érzelem a legmisteriíbb tündérkéz: a szerelem.

A szerelem be von mindent mázzal, fénynyel. A hol tanyáját felüti ott elüzi a sötét felhőket, kiderül az égbolt, fény, ragyogás, boldogság tölti be a valót és megszületik. keletkezik a legszebb tündérmese . . .

No jer . . . jer, ide közelembe . . . Hajtsd le barna kis fejed keblemre, tündérmesét mondok neked, olyat, minőt csak a szerelem világában ismernek, másutt soha, sehol.

Sokszor kérdezted tőlem, honnan keletkezik a szerelem!?

Hányszor hajtottam le fejem tenyerembe, mióta téged ismerlek és szeretlek, gondoltam s kerestem e kérdés megoldását, de őszintén bevallom: hiába . . .

Sőt arra a meggyőződésre jutottam, bolond az ki a szerelem nyitját keresi. Olyan, mint a tudós, ki napról-napra napestig keresi kora hajnaltól kezdve a tudás, a bölcsesség titkát s mind hiába. Nyitját, inditékát nem leli.

A szerelem, e titkos, láthatlan érzelem, belopodzik a szivbe s csak akkor veszük észre mikor tanyát ütött. Az a husdarab, melyről eddig csak annyit tudtunk a legreálisabb tudományból: a természetrajzból, hogy előmozditja, elősegiti a vérkeringést, ez a husdarab, lázasan dobog, zakatol, szüntelen. Semmisem képes őt megnyugtatni, Nincs nappala, nincs éjjele, mert szerelmes.

De ne csufoljuk husdarabnak azt, mi magában egyesiti a legszentebb érzelmet: a szerelmet, a legőszintébb, a legigazibb vonzodást, melynek nincs határa, nincs se vége, se hossza.

Nevezzük, az igaz nevén: ez a sziv.

De lám, most veszem észre, te elhallgatva szavaimat, behunytad piczi szemed, arczodon a boldogság, a megelégedettség egy bizonyos tükre látszik. Azt mondod: hallgatod szavaimat, továbbra is figyelsz. Csak hallgasd, hallgasd . . .

A szivnek ez a legszebb zene, mikor szerelemről, örök üdvösségről beszélünk róla hozzá. Csodálkozva kérded, honnan van az, hogy a kiejtett szavam neked oly jól esik, mintha dajka regét hallanál, te kis angyalom Tündér Ilonám!?

A szerelem az élő szónak bizonyos értéket kölcsönöz, ad. Hányszor hallgattad már annak előtte a szerelmi vallomásokat. A multkor beszéltél csak erről nekem, oly szepen, megkapóan. De a szó nem tett reád semmi hatást s mert rám borulsz, kérsz: csacsogjak, fecsegjek neked arról, mi oly örök, sohasem mulandó: a szerelemről.

A multkor kérdezted már: van e szivnek szava? Te tagadóan ráztad fejedet. Tagadtad, pedig lám, lám, ma beismered te is: a szivnek van szava. De nem élő szó, nem ott röpül ki az ajkon, nem is hangzik el nyomtalanul a égben . . . . a sziv szava bevésődik a — szivbe. Oda tér vissza a honnan elment. Olyan amint a kör. Önmagába futó vonal.

Te gondolkozol e jelenségen. Ugy nézel reám, mint ki még ezt sohasem tapasztalta. Pedig figyelj csak . . . . Az a szó, mit kiejtek, az a tekintet, mit egymást közt váltunk: lám mindaz a sziv szava.

A szerelem világa titokzatos. Titokzatos maga az érzelem, titokzatos a szerelem minden jelensége, fázisa. Ismertem embert, ki annak előtte meghunyászkodott, nem szerette a világot, csaknem világ gyülölő volt s mikor a szerelem tanyát ütött szivében felelevenedett, meg élénkült.

Ez a sziv és szerelem hatása.

Még egy kérdésedre tartozom válaszszal.

Te a multkor elpirultál, mikor, át öleltelek, s aztán félve eltaszitottál s kértél engem: ne bántsalak. Emlékezel tekintetemre? Merően néztem reád, nem is akartam hinni szavadnak. En boldogságnak tartottam ez átölelést, a pirt ott arczodon napragyogáshoz hasonlitottam és te — te drága kis angyalom, te arra kértél, ép ebben a felemelő, ebben a megkapó perczben, hogy ne bántsalak, ne érintselek. Lényedet átfutja, mint a villám, érintésem; valód oly izzó, mint a nap.

Mikor kimondtad e szavakat, ajkam körül egy gunyos mosolyt láttál. Kérdezted is, miért is mosolyogtam? No lám, azt nevettem, hogy szerelmes vagy. . . . . .

De alig montad ki e könyörgő szót, én még jobban szoritottalak hozzám, még jobban öleltelek át, te drága kis angyalom, oda hajoltam feléd és elrebbent az első csók!

Sokszor tanakodtam: mi a legnagyobb öröm, a legnagyobb boldogság. Sohasem fejtettem meg. Egyiket mindig a másik fölé helyeztem. De mikor ajk az ajkon volt, kéz kézben, éreztem ajkamon a te csókod mézét és magamba szivtam ép e csók által a te szerelmedet, a te kedves érzelmedet. oh! akkor éreztem, akkor fejtettem meg a kérdést: a legnagyobb öröm, a legnagyobb boldogság ott rejlik, a szeretett lény csókjában.

Mi is a csók?

Egy kimondhatlan valami, egy meghatározatlan érzelem, melynek heve, méze édessége nagyobb a nap hevénél a boldogság mézénél,nagyobb az örök üdvösség édességénél.

Csak jer, jer, egészen közel hozzám. Hadd adjam át érzelmemet egy csókban. Az eszköz a legegyszerübb. de az érzés oly felemelő, mint az ima, mint a templom csendje.

Adjad csak, add. A ki csókol, az érzi, csak a földi élet boldogságát, üdvét. Az tudja csak, van a földön is menyország . . .

KÖZGAZDASAG.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK

— **A szajoli aratógép verseny**, mely julius 1-én tartatik meg. nagy érdekünek igérkezik. Eddig bejelentetett 5 kévekötő, köztünk egy nálunk még ismeretlen kanadai könnyü és 7 marókrakó aratógép. Azonkivül be lesznek mutatva egyéb érdekes ujdonságok és érdekes gazdasági gépek. — Nevezetesen fükaszáló-gép müködésben, uj fajta borona, szalma, kötélfonó-gép, stb. Azonkivül Kovács László szabadalmazott, az eddigiektől eltérő szerkezetü önmüködő gőzcséplőgépe, s a Leszih miskolczi gépgyáros uj találmányu, rázoval ellátott kettős müködésü terményrostája. — A verseny időbeosztása a következő: Julius 5-én a gyárosok fogják gépeiket próbálni. Kivánatos, hogy a gazdák gépészeiket e napon küldjük el, mert ekkor van legtöbb alkaimuk a gépek szerkezetével megismerkedni. — Julius 6-án a biráló-bizottság fog müködni. Julius 7-én már a birálat eredménye tudva lesz, s e napon lesz a kijelölt parczellák learatása, mely munkálat a nagy gazdaközönség számára rendeztetik. A verseny helyére utazás a menetrendszerinti vonatokon történhet, a kiszállás Szajol állomáson történik, hol a kocsik állanak a közönség rendelkezésére, melyek az állomás és versenytér közt közlekednek. — Azon gazdák, kik hosszabb ideig kivánják a gépek működéset figyelemmel kisérni, jól teszik, ha már 6-án estére vagy éjjel jönnek Szolnokra. Intézkedés tétetik, hogy Szolnokról reggel 7 órakor külön omnibusz-vonat közlekedjék Szjolba; hogy igy a közönség az aratógépek egész napi munkáját megfigyelhesse. Az elszállásolás iránti igények előzőleg a Szolnokmegyei gazdasági egylet titkárságánál jelentendők be Szolnokon.

— **Rakhelyek a fiumei állomáson.** Ezennel köztudomásra hozatik miszerint a m. kir államvasutak Fiume állomásán 1889 évi augusztus 16-tól fogva a következő fedett tárakban fognak rakhelyek egy évi idő tartamra bérbeadatni Károlyvároson és Szent-Péteren át vasuton érkező s tengeren való tovább szállitásra rendelt áruk lerakására s pedig:

az I sz. M. á. v. terház emeletén 2574 m
„ I „ „ „ pinczéjében 3046 „
„ II sz. „ „ emeletén 2574 „
„ II „ „ „ pinczéjében 2706 „

Az ötven krajczáros (magyar) bélyeggel ellátott folyamodások a melyekben megajánlott bérleti dijon kivül ez azonban évenként és négyszögméterenként 1 frtnál kissebb nem lehet a kivánt rakhely területe is (négyszökmeterekben) kifejezve feltüntendő 1889 évi julius 31-ig magyar kir. államvasutak Zágrábi üzletvezetőséghez annál inkább benyujtandók mivel később beérkező kérvények tárgyaltatni nem fognak. Egyébkint a magyar kir. államvasutak Zágrábi üzletvezetősége fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok között tekintet nélkül a meg ajánlatott bér egység nagyságára szabadon választhasson. Budapest 1889 junius 21. Az igazgatóság.

— **Gács-magyar kötelék forgalom** A gács-magyar kötelék forgalomban 1886 év november hó 1-én érvénybe lépett 8. dijszabási füzetnek 1887 évi február hó 1-én kiadott I pótlékában a Teschen-kolomea viszonylatban kitüntetett 1. külön dijszabási dijtétel azonnali hatálylyal 172·5 krajczárról 150·9 krczárra helyesbitetik. Budapest, 1889. Junius 19. Az igazgatóság.

— **Cs. kir. szab. Adriai biztositó társulat Triestben.** Az 1888-ik év ugyszólván a teherképesség próbaköve volt a biztositó intézetekre nézve. — Azok közé, melyek a próbát fényesen kiállották, bátran sorolható az „Adriai biztositó-társulat“, mely azon érzékeny veszteség daczára, mely a jégbiztositási osztályban érte, felette kedvező zárszámadással léphetett biztositottai és részvényese elébe. — Az „Adriai biztositó-társulat“ immár azon helyzetben van, hogy függetlenitheti magát egyik vagy másik biztositási ág üzletfolyásától. — Nagy biztositéki tőkéi oly jövedelmet hoznak az emlitett társulatnak, melynek segélyével az egyensulyt helyreállithatja, ha egyik vagy másik üzletág veszteséggel járna. Az „Adriai biztositó-társulat“ 1888. évi zárszámadása igen tanulságos. Abból azon meggyőződés nyerhető, hogy csakis oly kiváló és nagy tőkékkel biró intézetek, mint az „Adriai biztositó-társulat“ állhatnak fenn rendithetlenül a jelenlegi versenyhullámzás közepette, mig fiatal, csekély rendkivüli tartalékkal ellátott intézeteknek létükért nehéz küzdelmeket kell vivniok. — Az emlitett társulat közgyülése folyó év junius 6-án tartatott meg Triestben, s ez alkalommal beterjesztett 1888. évi igazgatósági jelentésből a következő lényegesb adatokat közöljük: I. Eletbiztositási osztály. Ezen biztositási ág az „Adriai biztositó társaság“ által különös előszeretettel ápoltatik; korántsem folyamodik külsőleg sokat igérő és kápráztató, de valóságban üres kombinácziók csábeszközéhez, hanem az egyenes és becsületes utat választja. Hogy eljárása helyes, mutatja életbiztositási üzlete, mely évről-évre szép gyarapodást mutat fel; erről fényes tanuságot tesz az 1888 év: A kiállitott kötvények kerek 10 és fél millió frt tőke és 14 755 forint járadékra rugtak. A gyarapodás mult év ellenében 4.779,330 frt tőke és 8947 frt járadékot tesz, a biztositási állomány immár tehát az 50 millió forintot tulhaladta — Ez 50,334381 frt tőke és 129,750 frt járadékot tesz. A halál és életeset biztositásokért történt kifizetések ezen ágazatok mivelése óta 13.871.080 forintot igényelnek. — A dijtartalék 750,550 frttal emelkedett és 9.793,653 frtot tesz. Az életbiztositási osztály a nyereménynyel biztositottakra eső rész levonása után 106,809 frt 45 kr nyereséget mutat fel. II. Elemi (tüz-, szállitmány- és jég) biztositások. Mig az 1887. évben a tüzbiztositás nagy veszteséggel járt, s a jégbiztositási osztály dijbevétele 7.860,205 frtra rugott, viszbiztositásokra 2.303,268 frt fordittatott. Károkért 5,917,622 frt fizettetett, melyből 2.174,205 frt a viszbiztositékra esik; ezenkivül 208,421 frt még függőben levő károkért tétetett félre. A dijtartalék a tüzbiztositási ágban 1.475,641 frtra rug: s a saját számlára maradt dijbevétel 50½ kamatát teszi; a szállitmány biztositás dijtartaléka 10,109 frtot tesz. Az időbeli dijak tárczája az elmult évben kerek 19 millió frtot ért el. A társulat fennállása óta az összes forgalmi ágakban előfordult károk fejében 148 millió forintot fizetett ki. — A főzárszámadás 272,247 frt 64 kr, nyereséget mutat fel, melyből az alapszabályszerü javadalmazások levonása után részvényenkint 50 forint osztalék kifizetése határoztatott el. — Az értékpapirok nyereséget mutattak fel, — az 1888. évben az előbbi osztály meglehetős kedvezően zárult, holott a jégbiztositás igen tetemes veszteséggel járt. Ezen veszteség fedezésére azonban az előbbi években gyüjtött jégbiztositási külön tartalék állt rendelkezésre, mely azonban csak részben vétetett igénybe és az igazgatóság jónak találta a jégveszteség egy részét a többi osztályok forgalmi többletéből fedezni, ugy hogy a jégbiztositás külön tartalékára még 200,000 frt uj számlára előirható volt. A három elembiztositási magasabb értéke által eredményezett nyeremény a számlába be nem vonatott, hanem az egész összeg vagyis 169,433 frt az árfolyam tartalék-emelésére fordittatott. A társulat tartalékai (a 7 milliót tevő részvénytőkén kivül, melyre 40 kamat — 1.6000,00 forint fizettetett be) 1888 deczember hó végéyel a 12 millio frtot felül haladja, és pedig az élet biztositások tiszta dijtartaléka 8,884,863 frt, a tüzbiztositások tiszta dijtaléka 1,475,641 frt, a szállitmánybiztositás tiszta dijtartaléka 1009 frt, a jégbiztositás külön tartaléka 200,000 frt, az árfolyamingadozások tartaléka 250,200 frt az életbiztositási ág a külön nyereménytartaléka 250.000 frt es az általános nyeremény-taralékalap 1,085,129 frt — Az Adriai biztositótársulat már egy fél század óta van hazánkban képviselve. Jelenlegi magyarországi főképviseletve illetv magyarországi osztálya Budapesten Podmaniczky Frigyes vezetése alatt áll.

— **Szesz-üzlet.** —

(Junius 22.)

(B.) Szesz Az üzlet a mult héten is csendes, a kereslet tartósan gyenge volt; minek folytán az árak valamivel hanyatlottak. Mai jegyzéseink i Készáru nagyban 49 50—75, kicsnyben 50.52—, hordó nélkül pr. 100 Liter ½ 35 frt fogyasztási adóval.

— **Budapesti gabnatőzsde.** —

(Junius 22.)

Mérsékelt kinálat, korlátolt vételkedv. Forgalom 15000 mm. Oszi buza 7.33—34. Juniusi tengeri 4.62—63. Juli—augusztusi tengeri 4.74—76. Oszi árpa 5.60—63.

Hivatalos árfolyam

a budapesti áru- és érték tőzsdén 1889. év junius hó 22-én,

Magyar aranyjáradék 4. sz.	101.25
magyar papirjáradék 5,	95.30
magyar vasuti kölcsön	142.50
magyar keleti vasuti államkötvény	100.—
magyar keleti vasuti államkötvény 2. kib.	—.—
magyar keleti vasuti államkötvény 3. kib.	—.—
magyar földtehermentési kötvény	106.—
magyar földtehermentesités kötv. záradék	105.—
Temes-bánáti földtehermentési kötvény	105.—
Temes-bánáti földterhementési kötv. zár.	105.—
Erdélyi földterhementesitési kötvény	105.—
horvát-szlavon földtehermentési kötv.	105.—
Magyar szőlődézsmaváltsági kötvény	99.50
Magyar nyeremény-sorsjegy-kölcsön	140.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	127.—
Osztrák járadék papirban	83.25
Osztrák járadék ezüstben	83.75
Osztrák járadék aranyban	109.25
1860-iki osztrák államsorsjegy	141.—
Osztrák-magyar bankrészvény	904.—
Magyar hitelbankrészvény	314.—
Osztrák hitelintézeti részvény	303.10
Cs. és ki. arany	5.64
20 frankos arany (Napoleo d'or)	9.48
Német birodalmi márka	58.30
London	119.4
20 márkás arany	11.

Felelős szerkesztő:

HIVOY ÁRPAD

BUDAPESTI TŐZSDE.

Junius 21-én.

	Pénz	Áru
M. kir. aranyj. adóment. 4%	101 60	101 90
„ „ papirjáradék adóment. 5%	94 25	94 55
M. vasuti köl. 120 frt o. é. (300 fc.) 5%	145 25	146 —
M. v. köl. 120 frt egyes dbkban	145 25	146 —
M. 1869. kcl. v. á. kötv. (els.) adóment. 5%	99 50	100 —
M. 1873. kel. ár. v. szb. (els.) adóment. 5%	119 —	120 —
M. 1876. kel. aranyban (els.) adóment. 5%	115 —	115 50
M. kir. nyeremény-kölcsön 100 frt	138 50	139 50
„ „ „ 50 frt drbja	138 50	139 50
Tiszai s szegedi kölcsön 4%	126 50	127 50
M. k. földtm. kötvények 5%	104 75	105 25
„ „ „ „ 1867. zárad 5%	104 75	105 —
M. k. földtm. kötvények temesi 5%	104 75	105 —
„ „ „ „ 161. zárad. 5%	104 50	105 50
M. k. földtmi kötvények hvrváthorsz. 5%	104 —	— —
M. k. földtm. kötvények erdélyi 5%	104 50	105 —
„ „ „ erdélyi jelz. urb. vk, (100 fra 5%	98 50	99 50
Szőllődézsmavált. kötv. (100 frt) 5%	99 —	100 50
est vár. kölcsöne 1870. évből 6%	159 75	107 —
P. „ „ 1871. évből 6%	107 —	109 —
Budapest főv, 1880. kölcsöne 6%	100 —	100 25
Budapesti bankegyes. részvényt.	100 —	100 50
Magy, ált.- hitelbank	281 —	281 50
Magy. jelz. hitel. II. kib. in. elismv.	— —	— —
Magy. lesz. s pénzváltóbank	99 25	99 50

	Pénz	Áru
Magy. orsz. bank részvény-társaság	— —	— —
Osztrák hitelintézet	311 —	311 20
Osztr.-magyar bank	880 —	885 —
I. magyar iparbank	153 —	155 60
Pesti magy. keresk. bank	712 —	715 —
Bécsi bizt. társulat	168 —	17 —
Bécsi élet- s jár. bizt. társ.	215 —	— —
Első magy. általános bizt társ.	3140 —	3150 —
Foncière pesti bizt. társ.	66 50	67 —
Magyar-franczia bizt. társ.	— —	160 —
Pannonia visszb. társ.	945 —	955 —
Concordia malom	528 —	531 —
Első budapesti malom	1045 —	1050 —
Erzsébet malom	242 —	244 —
Hengermalom	595 —	600 —
Luiza malom	252 —	255 —
Molnárok és sütők malma	353 —	35u —
Pannonia malom	755 —	760 —
Viktoria malom	130 —	132 —
„Adria“ m. tengeri hajó	— —	— —
Alföld-fiumei vasut 5%	175 50	176 50
Báttaszék-domb.-zákány	— —	— —
Déli vasut 5%	— —	— —
Eszakkeleti vasut 5%	154 50	155 50
Erdélyi vasut 5%	194 50	195 50
Győr-sopron-ebenfurti v	— —	— —
Kassa-oderbergi vasut	142 —	143 —
Magyar galicziai vasut	160 50	161 60
M, ny. v. (sz.-győr-grác	157 60	158 —
Osztrák államvasut 5%	232 50	233 —
Pécs-barcsi vasut 5%	188 —	189 —
Tisza-vidéki vasut 5%	246 —	248 —
Osztr dunagőzhajózási	— —	— —

	Pénz	Áru
Pesti koznti vaspálya	403 —	405 —
Pesti köznti vasp. élvezet-jegyek	110 —	215 —
Budepesti III. ker, takarakp,	108 —	110 —
Országos központi	452 —	457 —
Pesti hazai első	7325 —	7525 —
Egyesült Budapest fővárosi takp,	452 —	455 —
Magyar ált. takarékp, részvény	88 —	89 —
Alagut	145 —	147 —
Általános waggon kölcs. társaság	69 —	72 —
„Franklin“-társulat	198 —	200 —
Ganz és társa vasön, és gépgyár	826 —	830 —
Geschwindt-féle szeszgyár	330 —	332 —
Gyapjum, és biz, I. magyar	246 —	250 —
Keresk, épülete	675 —	— —
Könyvnyomda „Athaeneum“	444 —	448 —
„ Pesti	1070 —	1100 —
Kőszénb „ és téglagy, (Drasche)	221 —	222 —
Nemzetközi waggon-kölcsön-részvénytársaság	59 —	224 — 60 —
Pesti építő-társaság	— —	— —
Rimamurány-salgótarj, vasutrvtrs,	100 —	101 —
Salgótarjáni kőszénb,	171 —	172 —
Schlick-féle vasö, és „ gépgyár	152 —	154 —
Schlick-féle vasö, és gépgy., II, kib	— —	— —
Serfőzde első magyar	810 —	820 —
Sertéshizlaló	270 —	274 —
Sós nti kőbánya	— —	— —
Spodium- és csontlisztgyár	110 —	120 —
Szálloda-részvénytársaság	104 —	106 —
Tégla- és mészégető ujaki	149 —	150 —
Török dohányrészvény	— —	— —
Gőztéglagyár kőbányai	25 —	255 —
M. jelz.-bank ny. kölcsönkötv. 4. sz	20 —	105 50

Záloglevelek.	Pénz	Áru
M. földhitelint. papirérték 5%	102 —	102 —
„ „ „ 4%	100 —	101
„ „ „ 4%	96 75	97 —
„ „ arany v. ezüst 5%	125 —	127 —
„ jelzálogbank	103 —	— —
„ „ „ 5%	101 50	102 5
Kisbirt. orsz. földh.-int 5%	102 —	102 —
Osztr.-magyar bank ö. é. 5%	101 90	102 50
„ „ „ „ „ 4%	99 60	100 25
„ „ „ „ „ 4%	99 60	100 —
Pesti keresk. bank 6%	103 —	103 50
„ „ „ 5%	101 —	101 50
„ „ „ 5%	101 25	101 —
Albina tak. és hitelint. 6%	101 —	102 —
Elsőbbségek.		
Budapesti lánczhid 5%	104 —	105 —
Loyd- és tőzsde-épület 6%	99 50	— —
M. sz. k. orsz. vörös-kereszt sorsj.	— —	— 75
Osztrák vörös-kereszt-egylet	17 50	13 —
Pénznemek.		
Cs.-kir. arany (vert)	5 63	5 50
Cs.-kir. arany (kör)	5 56	5 —
Osztrák magyar 8 frtos arany	9 52	9 —
20 frankos arany	9 52	9
Osztrák és magyar ezüst	— —	— 59
Német. birod. bankj. vagy ezekkel egyenért. bankj. (100 márkáért)	59 10	59 06
Ném. bankp. 100 ném. bir. márkáért	59 15	59 56
Amsterdam 100 hollandi frt	100 —	102 —
Páris 100 frankért	47 70	50 25
Svájczi pénzpiaczok 100 frankért	47 60	50 54
London 10 font sterlingért	120 80	125 22

274—1.

Fiók üzletek:

Bécs, Mollardgasse 12.

Budapest, Hatvani-utcza 10.

Díszmü-különlegességek:

	Forttól	frtig
Utazó kézi koffer erős vászonból	2.25	525
Ugyanaz barna, vizm. vászonból angol szijakkal	3.—	7.—
Ugyanaz csikos czérn vászonb. angol szijakkal és bőr szegéssel	6.50	8.—
Ugyanaz angol forma fin. kivit.	7.50	18.-
Ugyanaz hasitott disznóbőrből	14.	25.-
Ugy. ang. disznóbőrb. leger min.	18.	36.—
Női és férfi fa-(láda) koffer különf., vizmentes czérna vászonnal átvonva	4.—	30.—
Utazó kosarak, athuzatlan s áthuzott vizm. vászonb. m nagys.	6.—	40.—
Plaidzsákok erős vizm. czérnav.	5.—	14.—
Utazó kézi task. egyszerü fekete bőr norp forma	3.75	6.—
Ugy. jobb min ős. kiv. fémsarkok, és előtáskával	6.—	12.50
Ugyanaz finom, különféle kivit.	12.—	30.—
Ugysnaz szines bőrökben	6.—	35.—
Ugyanaz angol disznóbőrből	13.—	40.—

Utazási czikkek raktára.

12 év óta közelismerésnek örvendő, s a nagyérdemü közönség kiváló ruszvutt élvező üzleteink számát ujabb időben egy *utazási czikkekkel* ellátott raktárral bővitettük.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses figyelm t ezen, a *kerepesi-ut 6. sz. a.* a nemzeti szinház átellenében levő raktárunkra azon megjegyz nssel hivni föl, hogy abban az emlitett czikkekből a legjobb minőségüek, a legjutányosabb szabott árak mellett kapható k.

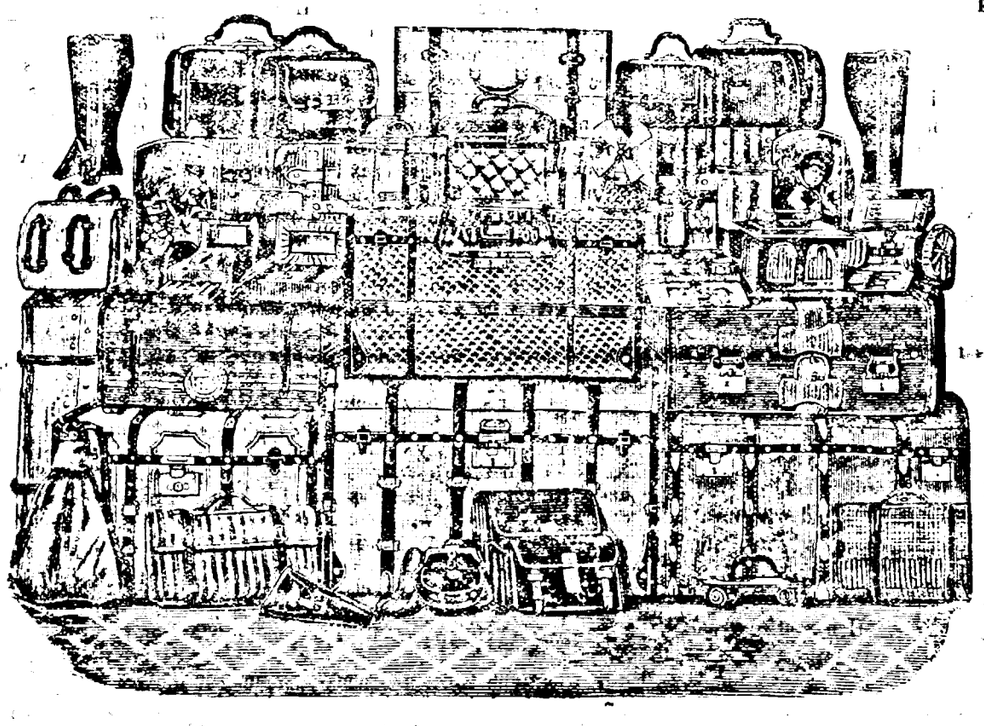

Bátrak vagyunk megjegyezni, hogy a tájékozá s végett felsorolt áruk csak csekély résszét tartalmazzák azon czikkeknek, melyek, mint e szakbavágók raktárunkban minden árban és minőségben kaphatók. Tisztelettel

197—1.4 **Késmárky és Illés,** BUDAPEST, kerepesi ut 6. sz.

Fiók-üzletek:

Budapest, Kerepesi Bazár, Nürnbergi, játék s kosáráruk

Lemberg, Theatherstrasse.

Carlsbad, Mühlbadgasse.

	Forttól	frtig.
Utazó kézi táska toilette czélra berendezve	10.—	100.—
Toilet necessaire mosdó készlet, göngyölh. vász,	4.50	10.—
Ugy. fekete bőrb.	5.—	40.—
Ugyanaz cassette-formáb., fekete és szines bőrből	6. —	50.—
Váltáska courirer fek, s szin. bőrb.	2.—	10.-
Kalap s Cylinder dobozok vászon és bőrből	4.50	14.—
Tourista táskák.		
Vadász táskák, vaászszék, Eskö köpeny, jobb minőségben, ura és hölgyek részére.		
Ertekpapir és váltótáskák.		
Angol plaidek. Plaid szijak.		
Utazó szivartáskák.		
Zseb-gyógytárak.		
Kutya-nyakkend.	—.50	12.—
Utazó tükrök fakerettel	1.—	4.—
Utazó tükrök saffian bőrből összehajlitható	2.—	8.—
Uj! Női kézitáskák préselt szinesb ő-rökben, nickl kerák fogantyukkal	1 —	10.—
Gallér ős manchetta-dobozok bőrből	4.50	8.

Arverési hirdetményi kivonat.

A battonyai kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy özv. Justh Imréné végrehajtatónak *Burus József* és *Fodor Illés* végrehajtást szenvedők elleni 7474 frt 31 kr. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a szegedi kir. törvényszék (a battonyai kir. jbiróság) területén lévő és a kevermesi 357 sz. tjkvben fekvő de $\frac{1-4,\ 7-492,\ 505,\ 506}{818}$ hrsz. ingatlanra 262 frt és a kevermesi 491 sz. tjkvben irt $\frac{1-4,\ 7-492,\ 505,\ 506}{491}$ hrsz. ingatlanból Fodor Illést illető feleresztre az árverést 918 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1889. évi julius hó 15-ik napján délelőtt 9 órakor** Kevermes községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 26 frt 20 krt és 91 forint 80 krajczárt készpénzben az 1881. évi LX. tvczikk 42. §-ban jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminisztori rendelet 8. §ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. LX. t.cz 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Battonyán, 1889. évi april 26-án.

A battonyai kir. jbiróság mint tlkv. hatóság.

5791 | Kh. 889.

Hirdetés.

Arad város kapitányi hivatala részéről több helyről intézett megkeresés folytán a városi és vidéki t. cz. közönség értesittetik, hogy az aradi nyári országos vásár ez évben **julius hó 5., 6. 7-ik** napján fog megtartatni.

Arad, 1889. junius 21.

A főkapitány távollétében
Bárdy,
kapitány.

120 cmtr. széles ponyva-vászon méterje 62 kr.

Singer | A „NADOR“-szállodával szemben. | Singer

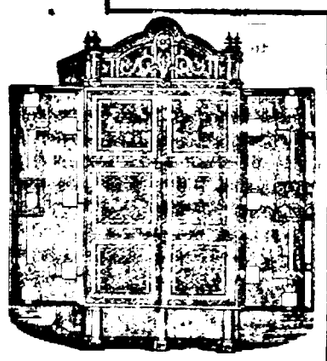

Amerikai varrógépek, vasbútor és pénzszekrények gyári raktára

A cs. kir. osztrák és a m. kir. miniszteriumok s államvasutak szállitói

tüz és betörés ellen biztos kis kézi és nagy pénzszekrények gyári raktára.

Községek számára kivételesen 25% engedmény.

SINGER L. S.

aradi kereskedő 1856 óta.

Azonkivül ajánlom vasbútor gyár raktáromat nagy választékban.

Valódi amerikai HOWE nevezetesen WHEELER & WILSON, SINGER s kézi varrógépek, családok, szabók és czipészek részére. Mindennemü varrógépek javitás is eszközöltetik. Varrógépekhez szükséges kellékek.

120 cmtr. széles ponyva-vászon méterje 62 kr.

Gabona-zsákok,

kátrány és vitorla ponyva

mindennemü

vitorla-vászon

ÜRMÉNYI TOBIAS

ágynemü kereskedésében

Arad, Főtér 25. sz.

a pénzügyi palotával szemben, Neuman-féle ház.

120 cmtr. széles ponyva-vászon méterje 62 kr.

120 cmtr. széles ponyva-vaszon méterje 62 kr.

Hirdetmény.

A nagy méltóságu m. kir. honvédelmi miniszteriumnak 11230—1889 sz. a. kelt m. körrendelete nyomán közhirré tétetik, hogy a csász. és kir. hadapród-iskolákba a **folyó évi szeptember hó 18-án** kezdődő 1889—90. tanévre 510 növendék fog felvétetni.

A felvételt tárgyazó kérvények f. évi julius hó 25-ig azon hadapród-iskola parancsnokságához küldendők be, a mel be a felvétel kérelmeztetik.

A pályázat részletes feltételei a városi levéltárban megtekinthetők.

Arad, 1889. évi junius hó 2-án.

A városi tanács.

Nyomatja és kiadja az Ungerleider-féle könyvnyomda Aradon.